

جنگ نرم و موج بیداری اسلامی

مؤلف: دکتر حمید قلندری بردسیری

عضویت علمی دانشگاه

جنگ نرم و موج بیداری اسلامی، حمید قلندری، قم: فراگفت -

۱۳۹۳

ISBN: 978-600-5553-04-7

ص ۲۲۴

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. جنگ نرم (قرن بیست و یکم). ۲. بیداری اسلامی.

الف. عنوان

۲۹۷/۴۸

BP۲۲۹/ش ۳۵۶ الف ۵۰۴۱

م ۹۳

۲۹۶۰۲

جنگ نرم و موج بیداری اسلامی
دکتر حمید قلندری بر دسیری

ویراستار: ع. مطلق

ناشر: فراگفت

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳

صفحه آرا: طاهره کریمی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۵۳-۹۴-۹

قیمت: ۱۲۹۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است

قم: میدان رسالت، بلوار بسیج، کوچه ۵، پلاک ۴

مرکز پخش: ۰۲۵-۳۷۷۳۶۹۷ و ۰۹۱۲-۳۵۱۹۲۳۵

ص. پ: ۳۷۱۵۵۱۶۱۶۷

فهرست

- بخش اول: تاریخچه ورود اسلام به دنیای غرب ۱۱
- مقدمه ۱۳
- الف) چه‌گونه‌ی ورود و نفوذ تمدن اسلامی ۱۳
- ب) مهم‌ترین مدخل و پایگاه اصلی و ۱۴
- ج) فراگیر شدن نهضت ترجمه کتب ... ۱۵
- د) تأثیر علوم اسلامی و الهی بر تحول ۱۶
- ه) تأثیرات هنرهای اسلامی بر جوامع ۱۵
- نتیجه‌گیری ۱۸
- بعضی منابع ۱۸
- بخش دوم پژوهشی پیرامون واقعه یازدهم سپتامبر ۱۹
- مقدمه ۲۱

- ۱. علل اصلی طرازی ترازدی یازدهم..... ۲۱
- ۲. چشمگیرترین نتیجه سیاسی یازدهم..... ۲۳
- ۳. تبدیل واقعه یازدهم سپتامبر به ۲۵
- ۴. ائتلاف بزرگ - ائتلاف سایه ۲۷
- ۵. ائتلاف دیپلماتیک ۲۷
- ۶. نقاط ضعف ائتلاف صورت پذیرفته ۲۸
- نتیجه گیری ۲۹

- بخش سوم تروریسم، امنیت و صلح جهانی ۲۹
- مقدمه ۳۳
- فصل اول: بررسی واژه صلح و سیر تاریخی آن ۳۵
- فصل دوم: معانی واژه تروریسم ۴۰
- فصل سوم: امنیت جهانی - امنیت اسلامی ۴۴
- نتیجه گیری ۴۵

- بخش چهارم: شکست های سیاسی فرهنگی ۴۷
- مقدمه ۴۹
- فصل اول: آمیختگی دین و سیاست و ایدئولوژی ۵۱
- فصل دوم: شکست ایدئولوژی های رقیب ۵۹
- نتیجه گیری ۶۲

- بخش پنجم: بررسی دلایل تقابل صهیونیسم ۶۵
- مقدمه ۶۷
- فصل اول: آشنایی با واژه صهیونیسم و دیرینه ۶۹
- فصل دوم: تبیین پدیده صهیونیسم ۷۲

فصل سوم: دلایل تقابل صهیونیسم با اسلام..... ۷۸

□ نتیجه نهایی..... ۸۱

بخش ششم: علل اسلام‌هراسی غرب و ستیزش با اسلام..... ۸۳

● آغاز اسلام‌هراسی و ایجاد اسلام‌ستیزی..... ۸۶

● نتیجه‌گیری..... ۹۲

بخش هفتم: موج بیداری اسلامی در جهان غرب..... ۹۳

● مقدمه..... ۹۵

● الف) بررسی اجمالی ورود و نفوذ اسلام به..... ۹۶

● ب) تداوم نفوذ اسلامی در جوامع اروپایی..... ۹۷

● ج) میزان ارتباط در حوزه جنگ‌های صلیبی..... ۹۷

□ نتیجه‌گیری..... ۱۰۴

بخش هشتم: مبارزه با گسترش اسلام..... ۱۰۵

● مقدمه..... ۱۰۷

فصل اول: توهین به مقدسات دین اسلام..... ۱۰۹

فصل دوم: مبارزه با گسترش اسلام..... ۱۱۳

فصل سوم: موج اسلام‌گرایی در جهان و تلاش..... ۱۱۷

□ نتیجه‌گیری..... ۱۲۰

بخش نهم: نقش و جایگاه رسانه‌ها و شبکه‌های... ۱۲۱

● مقدمه..... ۱۲۳

فصل اول: اهداف استعمار در نظام تبلیغاتی و... ۱۲۵

فصل دوم: محور تفکرات تئوریسین‌های نظام... ۱۲۷

فصل سوم: معرفی بعضی برنامه‌های اسلام‌ستیزانه رسانه‌های غرب	۱۳۳
--	-----

● **بخش دهم: هالیوود و اسلام‌ستیزی**

مقدمه	۱۳۹
-------	-----

فصل اول: نظام تبلیغات تفکر برانداز یا عملیات روانی	۱۴۱
--	-----

فصل دوم: روند کلی فیلم‌های هالیوود	۱۴۴
------------------------------------	-----

فصل سوم: ذکر بعضی تولیدات مفرضانه هالیوود	۱۴۵
---	-----

فصل چهارم: تحلیل جامع فیلم ماتریکس	۱۵۴
------------------------------------	-----

نتیجه‌گیری	۱۶۰ □
------------	-------

بعضی منابع و مأخذ	۱۶۰ □
-------------------	-------

● **بخش یازدهم: جهان در آینده نزدیک راه‌های مقابله با...**

مقدمه	۱۶۳
-------	-----

فصل اول: آینده جهان اسلام و چالش‌های پیش‌رو	۱۶۵
---	-----

فصل دوم: نقش ایران	۱۶۸
--------------------	-----

نتیجه‌گیری	۱۷۰ □
------------	-------

● **بخش دوازدهم: مروری بر جنگ سی‌وسه روزه لبنان**

پیشگفتار	۱۷۵
----------	-----

پیش‌درآمد بحث	۱۷۵
---------------	-----

کارنامه جنگ اسرائیل	۱۷۶
---------------------	-----

نکته پایانی	۱۸۲
-------------	-----

● **بخش سیزدهم: بیداری اسلامی در جهان معاصر**

مقدمه	۱۸۵
-------	-----

- الف) تمایل روحانیون مکتب اصولی به احیای روحیه بیداری اسلامی ۱۸۵
- ب) تداوم بیداری اسلامی ۱۸۶
- ج) سیر تکاملی عقاید شیعه ۱۸۶
- د) ظهور سید جمال الدین اسدآبادی ۱۸۸
- ه) تداوم حرکت علمای شیعه در ۱۸۹
- د) بیداری علما در طرح جمهوری خواهی ۱۹۰
- و) واکنش علما در مقابله با اقدامات دین ۱۹۱
- ی) دهه ۳۰ و ظهور امام خمینی در ۱۹۲
- نتیجه کلام ۱۹۴

بخش چهاردهم: موج بیداری اسلامی در جهان عرب

- مقدمه ۱۹۷
- الف) بررسی علل عقب ماندگی جهان عرب ۱۹۷
- ب) اولین موج بیداری اسلامی در ۱۹۸
- ج) دومین موج بیداری اسلامی در ۲۰۰
- د) سومین تفکر و موج بیداری اسلامی ۲۰۳
- ه) چهارمین موج بیداری اسلامی در ۲۰۴
- نتیجه گیری ۲۰۷

بخش پانزدهم: ورود و نفوذ اسلام به دنیای غرب

- مقدمه ۲۱۱
- الف) چه گونه و ورود و نفوذ تمدن ۲۱۱
- ب) مهم ترین مدخل و پایگاه اصلی و ۲۱۲
- ج) فراگیر شدن نهضت ترجمه کتب ۲۱۳
- د) تأثیر علوم اسلامی و الهی برگسترش ۲۱۴

- ۲۱۵ (ه) تأثیرات هنرهای اسلامی بر جوامع
- ۲۱۶ نتیجه‌گیری
- ۲۱۷ بعضی منابع

● مقدمه

تمدن فعلی جهان غرب، ترکیبی از تمدن‌های پیشین و معاصر است و در حقیقت برآیندی از کوشش‌های ملل جهان در طول تاریخ است. اگر چه تمدن معاصر غرب، ویژگی‌های بارز و کاملاً متفاوتی با تمدن قرون گذشته دارد، اما در حقیقت، سهم تمدن اسلامی در پیدایش تمدن جدید و معاصر غرب و تأثیر تمدن اسلامی در توسعه فرهنگ و تمدن غرب غیرقابل انکار است.

ترکیب تمدن‌ها و نفوذ فکری اسلام و ایجاد تبادل فکری بین ملل گوناگون، در پیدایش و گسترش تمدن فعلی غرب و نقش کلیدی دایمی که تمدن اسلامی همواره در تحولات فکری و فرهنگی تمدن غرب داشته است، موجبات ضدیت، کینه‌جویی و ستیز با اسلام را از طرف سردمداران سیاسی و مذهبی دنیای غرب فراهم نموده است که در این پژوهش به طور اجمال به بخشی از آن می‌پردازیم.

« الف) چه‌گونه‌ی ورود و نفوذ تمدن اسلامی به غرب

انتقال تمدن اسلامی به فرهنگ و تمدن غرب در ابتدا تقریباً از چند طریق صورت پذیرفت، از جمله:

۱. آمیزش مسلمانان با مسیحیان در اسپانیا، ایتالیا و سیسیل.
۲. وقوع جنگ‌های صلیبی و آشنا شدن با زیر بنای تفکر متنفذ و مثبت اسلام.
۳. ترجمه کتب اسلامی به زبان‌های اروپایی، مخصوصاً که در قرن‌های چهارم تا هشتم به اوج خود رسید.
۴. ورود کتب ترجمه شده به سیستم‌های آموزشی و مراکز علمی غرب.
۵. و ده‌ها طریق دیگر از جمله تأثیر پذیری رهبران مسیحی از اندیشه‌های اسلامی، نفوذ افکار اسلامی، اداب و تمدن والای اسلامی که به همین میزان اکتفا می‌کنیم.

◀ (ب) مهم‌ترین مدخل و پایگاه اصلی و اساسی غرب با فرهنگ و تمدن اسلامی با بررسی تاریخ اسپانیا چند نکته مهم حایز اهمیت است.

□ نکته اول

تأثیرگذاری فراوان اندیشه‌های اسلامی بر رهبران بزرگ مسیحیت، از جمله افراد سرشناسی همچون الپیندوس که خود اسقف شهر «تولدو» یا همان «طلیطله» بود تا بدان‌جا ایشان اثر پذیرفت که به صراحت الوهیت حضرت عیسی از عقاید رایج مسیحیان بود (و امروزه نیز غالباً بر این باورند) را انکار نمود و اعلام نمود که حضرت عیسی (ع) بشر می‌باشد.

□ نکته دوم

غالب بودن تفکر اسلامی بر مردم اسپانیا، کما اینکه با آنکه در آن زمان از جمعیت دویست هزار نفری شهر غرناطه یا گرانادا تنها حدود ۱۰۰۰ نفر عرب بودند و غالب جمعیت اسپانیایی‌ها بودند، اما اکثر از لباس عرب استفاده و تحت تأثیر شدید تمدن اسلامی و پوشش مسلمین بودند.

□ نکته سوم

برتر بودن تمدن و فرهنگ اسلامی بر سایر مراکز فرهنگی و نفوذ شدید اندیشه‌های اسلامی بر سایر اندیشه‌ها که ده‌ها نکات مهم دیگر که اسپانیا را مدخل ورود تمدن اسلامی به غرب و آن را به مهم‌ترین پایگاه تبدیل نمود.

﴿ج﴾ فراگیر شدن نهضت ترجمه کتب اسلامی به زبان‌های رایج اروپا

با آغاز ترجمه کتب مهم اسلامی و تبدیل شدن آن به یک نهضت، زمینه فوق‌العاده مهمی را جهت ترویج آثار و افکار اسلامی بین دانشمندان و فلاسفه غرب ایجاد نمود؛ زیرا غربی‌ها پس از زمان جنگ‌های صلیبی و روبه‌رو شدن مسیحیان با کتابخانه‌ها که میراث بزرگ مسلمین بودند، زمینه تأثیرپذیری دانشمندان بزرگی را در غرب فراهم نمود و موجبات اوج گرفتن نهضت عظیم ترجمه را فراهم آورد که خود (نهضت) به دوره مهم و نسبتاً بزرگ تقسیم می‌گردد.

□ دوره اول

این دوره که به‌طور تقریبی بین سال‌های [۹۹۸ میلادی تا ۱۰۰۳] یعنی زمان به قدرت رسیدن سیلوستر اول (پاپ واتیکان) آغاز شد و تا زمان حکومت آلفونسوی دهم (یکی از حاکمان محلی اسپانیا) به طول انجامید.

□ دوره دوم

همزمان با شروع سلطنت آلفونسو یعنی بین سال‌های [۱۲۵۳ تا ۱۲۸۴] آغاز می‌گردد.

و اما تفاوت مهم این دوره نهضت ترجمه آن‌هم از متون غالباً عربی به لاتین در این است که اکثر آثار ترجمه شده در دوره اول صرفاً به زبان لاتین ترجمه شدند، اما دوره دوم علاوه بر زبان لاتین، غالب آثار به زبان‌های اسپانیایی و رومی نیز ترجمه شدند و عده زیادی از دانشمندان آن عصر به فن ترجمه روی آوردند که از جمله آنها می‌توان، کنستانتین افریقایی و هوگوی سانتالایی که به ترجمه کتب ارزشمند دانشمندان اسلامی از جمله یعقوب اسحاق کندی، ابومعشر بلخی و دیگران پرداخت. و دیگر مترجم شهیر دوره دوم نهضت ترجمه می‌توان هیسپالزن که آثار فراوانی از جمله کتب، فارابی، خوارزمی (محمدبن موسی)، یعقوب فرغانی، بتّانی و ارسطو را نام برد، مخصوصاً ترجمه مجموعه آثار ابن سینا از مجموعه ترجمه‌هاست.

نهضت ترجمه یکی از اثرگذارترین دوره‌ها در نفوذ و گسترش اسلام که به تبع آن زمینه ترس و هراس و دشمنی و کینه‌جویی و اسلام‌ستیزی بیش از پیش را فراهم نمود.

«د تأثیر علوم اسلامی و الهی بر تحوّل و گسترش موج اسلام در تمدن غرب و در کنار آن گسترش اسلام ستیزی

این مقاله دامنه بحث فوق‌العاده گسترده‌یی دارد و زمینه آن در اولین سال‌های قرن دوازدهم میلادی با ترجمه‌هایی که «دوم‌نیگوی گوندیسالوی» از آثار ابن‌سینا، فارابی و غزالی و دیگر شخصیت‌های برجسته اسلامی آغاز شد و عقاید ابن‌سینا به مغرب زمین منتقل گردید.

تأثیرات سایر علوم که مبداء آن دانشمندان اسلامی بودند، بر فرهنگ و تمدن عرب کم نبود که از آن جمله ما فقط به‌طور فهرستوار اشاره می‌کنم، از آن جمله:

۱. تأثیر فلسفه اسلامی بر تمدن غرب که اشاره شد.
۲. تأثیر علم پزشکی اسلامی بر تمدن غرب که می‌توان به آثار محمد زکریای رازی اشاره نمود و امروز هم ادامه دارد.
۳. تأثیرات ریاضیدانان اسلامی بر تمدن غرب و تأثیرپذیری تمدن غرب. از آن جمله می‌توان به کتاب «المختصر فی الجبر و المقابله» اشاره نمود که بارها و بارها ترجمه آن به چاپ رسید.
۴. تأثیر دانش ستاره‌شناسان اسلامی بر تمدن و دنیای غرب که می‌توان آثار احمد بن کثیر فرغانی اشاره نمود. کتاب ستاره‌شناسی او به نام «جوامع علم نجوم» است که توسط گرادوی کرمونایی و یوهانس هیسپا ترجمه شد.
۵. تأثیر جغرافیدانان اسلامی بر فرهنگ و تمدن دنیای غرب. از جمله کشف راه دریایی هند و چین که بیش از پنج قرن قبل از سفرهای مارکوپولو که توسط یک دریانورد مسلمان ایرانی بنام سلیمان سیرافی شناخته و کشف گردید و دیگر آثار ابوریحان بیرونی در جغرافیا و سفرهای او به

کشورهای مختلف و یا اقدامات مهمّ مسلمین در بهره‌گیری از قطب‌نما در کشتیرانی که ادیسی جغرافیدان و مورّخ بزرگ اسلامی انتقال آن را به اروپا از طریق مسلمانان می‌داند.

اینها همه علاوه بر اینکه هر کدام یک سند افتخار برای مسلمانان می‌باشد و تمامی تحولات و پیشرفت‌های دنیای غرب و اروپا با بهره‌گیری از دانش و علوم مسلمینی صورت پذیرفته، زمینه‌های فراوان‌تر دشمنان اسلام را بیش از پیش فراهم می‌نمود و کینه‌جویی و ستیز آنان را رو به افزایش می‌نهاد.

«ه) تأثیرات هنرهای اسلامی بر جوامع اروپایی و نفوذ فراوان این هنر بی‌بدیل در اروپا حقیقت امر آن است که این بحث گسترده و مثال‌زدنی است. هنر خود دنیایی دارد و دارای بخش‌های متفاوت و متنوع است. اعم از خوشنویسی، نقاشی، فلزکاری، طلاکوبی، هنر، بی‌بدیل معماری اسلامی، قالیبافی که در قرن ۱۶ به اوج خود رسیده بود.

بعضی از شاهکارهای آن عصر تاکنون در بعضی از موزه‌ها نگهداری می‌شود، از جمله گنجینه ویکتوریا و آلبرت که از مقبره شیخ صفی‌الدین اردبیلی در شهر اردبیل ایران برده‌اند.^۱

از دیگر شاخص‌های هنر اسلام و نفوذ آن می‌توان به هنر موسیقی اشاره نمود. آنچه مسلمانان به جهان موسیقی داده‌اند، بسیار مهم و گرانبها بود و کتاب‌هایی که فارابی و ابن‌سینا در این زمینه نوشته‌اند، توسط هیسپالنیس و جرارد ترجمه گردید.

در پایان بایستی اشاره‌ای به نفوذ و تأثیر معماری اسلامی نماییم که تا به امروز آثار آن پیدا است، همانند مسجد بزرگ قرطبه در اسپانیا که در سال [۷۸۶ میلادی] تأسیس گردید و دیگر مسجد بزرگ سامرا که بعد از آن اسپانیایی‌ها قصرهای خود را تحت تأثیر الگوهای اسلامی بنا می‌نمودند، همانند

قصر الحمراء و الکازار در اسپانیا، کاخ المرابطین در سویلا، یعنی همان اشبیلیه و هزاران معبد و کنیسه و غیره که دقیقاً با تأثیر پذیری از هنر معماری اسلامی ساخته شده‌اند. به طوری که موسیو لونورمان می‌نویسد: «تأثیر معماری مسلمانان در بسیاری از کلیساهای فرانسه آشکارا نمودار است.»^۱

◀ نتیجه‌گیری

اگرچه دامنه این بحث فوق‌العاده گسترده است، ما به طور اجمال به تاریخچه ورود و نفوذ تمدن اسلام به فرهنگ و تمدن غرب و اروپا به طور مستند اشاره‌ی کردیم که پس از ورود اسلام به دنیای غرب و تأثیرات فراوان این ورود در ابعاد مختلف بر تمدن و فرهنگ غرب، هراس اسلام‌ستیزان رو به افزایش نهاد. در هر حال، آنچه بیان شد، تنها تاریخچه بحث بود که در ادامه به طور مفصل به آن پرداخته خواهد شد.

◀ بعضی منابع

۱. اولاکوئه، ایگناسیو، هفت قرن فراز و نشیب تمدن اسلامی در اروپا.
۲. شریف، میان محمد، منابع فرهنگ اسلامی.
۳. کوئل، ارنست، هنر اسلامی.
۴. لوبون، گوستاو، تاریخ تمدن اسلام و عرب.
۵. ویلبر دونالد، معماری اسلامی در دوره ایلخانان.

